

Základní škola a mateřská škola Starý Plzenec, Sedlec 81

**Základní škola a mateřská škola Starý
Plzenec, Sedlec 81**

Obsah:

I Úvod

II Hlavní část

- 1 Kontext fungování školy
- 2 Shrnutí předchozích evaluačních procesů
- 3 Cíle autoevaluačních činností
- 4 Materiální a výchovně vzdělávací podmínky
- 5 Evaluační nástroje využitě v průběhu autoevaluace
- 6 Zjištěné výsledky na začátku i v průběhu autoevaluace, jejich interpretace
- 7 Činnosti školy směřující k naplnění autoevaluačních cílů v průběhu sledovaného období

III Shrnutí, závěr

Přílohy:

- 1 Dotazníkové šetření: Dotazník pro učitele
- 2 Dotazníkové šetření: Dotazník pro rodiče
- 3 Vyhodnocení dotazníku pro rodiče žáků 1. ročníku
- 4 Dotazník pro žáky, vyhodnocení

I Úvod

Předkládaný text se zabývá autoevaluačními procesy jedné „venkovské“ základní školy, která velmi usiluje o to, aby byla školou kvalitní, aby dosahovala dobrých výsledků...

Škola si proto vybrala náročnou oblast autoevaluace – výsledky školy.

V dalším textu budou evaluační procesy a související činnosti školy popsány tak, jak ve škole probíhaly.

Cílem textu není poučovat čtenáře o tom, jak má „správně“ probíhat autoevaluace, ale přiblížit autentické činnosti školy, popsat, jak si škola naplánovala a realizovala své autoevaluační cíle, jak dále postupovala, co se škole podařilo naplnit...

Nabízený text může být pro čtenáře i vhodnou inspirací.

II Hlavní část

1 Kontext fungování školy

ZŠ a MŠ Sedlec (s názvem „Tvořivá škola“ ve školním vzdělávacím programu) je malotřídka, založená v roce 1923, kdy započala mnohaletou tradici vzdělávání v malé obci Sedlec. Jejím cílem je *poskytovat kvalitní vzdělání, všestranně rozvíjet osobnost žáků, vytvářet podmínky pro smysluplné využívání volného času.*

Škola má vizi představit se širší veřejnosti jako komunitní centrum v obci, podporující své občany v jejich vzdělávacích a zájmových aktivitách.

Cíle školy, současné i budoucí, jsou formulovány tak, aby naplňovaly níže uvedené motto školy:

Motto: „Škola by neměla být pouze místem povinného školního vzdělávání v rámci zákonem stanovených norem – škola tohoto tisíciletí se musí vrátit ke své téměř již zapomenuté roli – musí se stát přirozeným centrem komunity, přirozeným centrem vzdělávání a zprostředkovávaného i aktivního poznávání nejen dětí, ale i veřejnosti, občanů obce. Nová škola by se měla stát i místem pro realizaci širokého spektra zájmových aktivit, které budou naplňovat představy o smysluplném trávení volného času.“

Škola si dala do názvu „Tvořivá škola“ a usiluje o to, aby se stala jakýmsi „tvořivým“ centrem pro žáky, jejich rodiče i občany obce. To je důvod, proč se škola v evaluačních činnostech hlouběji zaměřuje na oblast „úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům“, neboť tím nejdůležitějším, o co škola usiluje, je právě vytvoření „osvětového“ centra, které nejen poskytuje kvalitní vzdělání, ale které též umožňuje užitečné a tvořivé trávení volného času.

Škola se v širokém měřítku zaměřuje na pestrou nabídku nejrůznějších aktivit, do kterých zapojuje žáky, učitele, rodiče, sociální partnery i další občany obce.

Nejdůležitější pro ni je, aby mohla fungovat, aby naplnila třídy žáky. Složitost situace je dána tím, že v obci (ve Starém Plzenci) existuje základní škola, která může být velkým konkurentem v současnosti i v budoucnu. To je důvod, proč sedlecká škola usiluje o dobrou pověst, o kvalitní vzdělávání a o to, aby veřejnost věděla, že dělá mnohé ve prospěch obce a dětí, a že je proto škola pro obec velmi důležitým aspektem veřejného života.

Vzhledem k tomu, že je pro školu důležité, aby vykazovala vysokou úroveň výsledků své práce, bylo nutné, aby se do zkvalitňování školního života zapojili všichni a aby zároveň především učitelé pochopili smysl a význam autoevaluačních procesů. Vedení školy vychází z předpokladu, že když budou spokojeni učitelé a jejich žáci, budou spokojeni i jejich rodiče a veřejnost vůbec, ať už má kontakt se školou prostřednictvím svého dítěte či se zapojuje do školních akcí, podílí se sponzorsky na zvyšování úrovně školy nebo využívá nabídky činností školy.

Na základě evaluační analýzy materiálních a výchovně vzdělávacích podmínek si škola stanovila v plánu rozvoje školy tyto výchovné a vzdělávací priority:

- rozšířená výuka oboru člověk a jeho svět,
- podpora zavádění a využívání výpočetní techniky do výuky všech předmětů,
- rozvoj komunikační dovednosti v cizích jazycích,
- podpora rozvoje pohybových dovedností, sportovní výchovy, zdravého životního stylu,
- rozvoj estetického citění žáků, aktivní zapojení do výtvarné tvorby.

Jaké jsou přednosti školy, co mluví ve prospěch školy, aby se stala skutečným kulturním, vzdělávacím, osvětovým centrem v obci?

Od roku 2003 bylo využito možnosti posílit samosprávnou složku vedení školy a umožnit tak postupné budování školy jako přirozeného komunitního centra.

Základní vize školy v kontextu s podmínkami školy

Jelikož škola není plně organizovaná – je málotřídni, pouze s 1. stupněm, má pouze jednu jedinou šanci na perspektivu dlouhodobého udržení a rozvoje:

„...že se stane školou komunitní – tj. školou, která je přirozeným vzdělávacím a kulturním centrem, a to nejen pro žáky předškolního a školního věku v rámci povinné výuky i mimo ni, ale také pro zámce z řad veřejnosti města.“ (citace ze ŠVP)

Její hlavní nabídka, kterou rozšiřuje a zkvalitňuje, je zaměřena na oblast informační a jazykové gramotnosti žáků.

Škola se dále v části obce Sedlec stará o kulturní vyžití všech vrstev obyvatel svými akcemi, které pořádá pro širokou veřejnost často ve spolupráci s místním SDH a oddílem vodáků Spartaku Sedlec. Současně musí dlouhodobá vize školy korespondovat se základními střednědobými i dlouhodobými záměry zřizovatele a musí být v souladu s představami pracovníků školy. Z toho vyplývá, že kontakt školy se zřizovatelem je velmi úzký, zřizovatel má velký přehled o aktivitách a záměrech školy, mnohdy k nim přispívá finanční či jinou formou podpory, což je pro školu a uskutečňování jejích cílů velmi důležité.

ZŠ a MŠ Sedlec je, jak bylo výše uvedeno, neúplná základní škola s pěti postupnými ročníky spojená s dvoutřídní mateřskou školou. Škola sama má 3 třídy a jedno oddělení ŠD. V 1. ročníku probíhá samostatné vyučování, škola dodržuje dělení tříd na jazyky. Na škole působí celkem 15 pracovníků, z toho 4 učitelé na ZŠ a 2 vychovatelé ŠD

Škola disponuje jednou menší tělocvičnou, ve které v minulých letech rekonstruovali strop a podlahu, školní zahradou poměrně dobře vybavenou moderními průlezkami a překážkami odpovídajícími věkovému složení dětí MŠ a 1. stupně ZŠ a dále hřištěm, které v současné době prochází rekonstrukcí.

Součástí školy je MŠ o dvou učebnách. Obě učebny jsou nově vybaveny nábytkem, herna se postupně dovybavuje. Nedávno (během popisované autoevaluace) proběhly úpravy hygienického zařízení u větší třídy MŠ, která byla zároveň propojena s chodbou tak, aby bylo možné celou plochu využívat pro potřeby dětí MŠ. Nově byla také vybavena šatna pro druhou třídu MŠ.

Ve školní budově je školní kuchyně s jídelnou. V posledních letech je naplňována kapacita školní družiny téměř na 100 %. Do budoucna škola plánuje navýšení kapacity tohoto zařízení.

Škola provozuje školní družinu a odpolední volnočasové aktivity.

2 Shrnutí předchozích autoevaluačních procesů

Škola, pedagogičtí pracovníci i vedení školy (pod odborným vedením ředitelky školy, Mgr. Anny Císařové, která je také koordinátorkou ŠVP i autoevaluace školy) se aktivně zapojují do autoevaluačních procesů. Zaměřují se na všechny oblasti autoevaluace, zvláštní pozornost je věnována úrovni výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Škola v předchozím evaluačním období (školní roky 2007/2008 až 2009/2010, jméno firmy neuvedeno) analyzovala svůj stav a stanovila si níže uvedené priority, které vyplývaly z vyhodnocení SWOT analýzy:

- malá škola (menší kolektiv pracovníků i žáků) pracující na principu komunitní školy

V této oblasti chce škola do budoucna maximálně využít toho, že je propojena s obcí – mnoho občanů je zároveň rodiči dětí v předškolním či školním věku, mají proto velký zájem o život ve škole a o to, co škola nabízí, a jsou ochotni se na školním životě přímo podílet.

- postupné zkvalitňování pracovního prostředí – vybavení pomůckami (PC, interaktivní tabule, programové vybavení aj.)

Zkvalitňování pracovních podmínek vede nejen ke kvalitní výuce, ale nové prostory a technické vybavení školy umožní nabídku i pro veřejnost, např. využití kopírky, společné besedy, jazykové kurzy...

- kvalita výuky a výchovy, využívání moderních forem a metod práce

Na základě spokojenosti rodičů, ale i na základě spokojenosti žáků i výsledků jejich práce je možné konstatovat, že výchovně-vzdělávací proces probíhá na vysoké úrovni, škola klade důraz na individuální přístup, na využívání moderních výukových strategií, na přiměřené požadavky z hlediska požadavků školy i možností žáka.

- kroužky při škole, širší nadstandardní nabídky pro žáky, rodiče, občany

Širší nabídky školy je žáky, rodiči i občany kladně přijímána a oceňována. V dalším období se škola zaměří na rozšíření stávající nabídky (viz dále).

- akce školy – exkurze, besedy, vycházky s přírodovědnou tematikou, výstavy, besídky, výlety

Škola se průběžně zaměřuje na mimoškolní aktivity (viz fotoalbum na internetových stránkách školy). Tyto akce podporují spolupráci s rodiči, občany obce, se členy zájmových či sportovních oddílů – tím je posilován zájem sociálních partnerů i místních podnikatelů o dění ve škole...

Silné stránky chce škola maximálně využít v procesu budování školy jako komunitního centra – v krátkém shrnutí:

- Škola je malá, příznivě zde fungují sociální vztahy, komunikace, zájem o druhé, zejména péče o žáky.
- Škola nabízí kvalitní vzdělání, důkazem je mimo jiné zájem rodičů o školu i úspěšnost žáků v přijímacím řízení na osmiletá gymnázia.
- Škola nabízí nadstandardní péči o své žáky i ve formě nabídky zájmových a vzdělávacích kroužků.
- Škola je v centru dění celé obce, pořádá či spolupřádá různé sportovní, kulturní i vzdělávací akce, což pozitivně ovlivňuje sociální partnery, především rodiče.

Všichni pedagogičtí pracovníci školy se ve školním roce 2009/10 zúčastnili třídního semináře „Autoevaluace školy“. Jak potvrdila ředitelka školy Mgr. Anna Císařová, tento seminář do jisté míry ovlivnil rozhodnutí školy zúčastnit se popisované aktivity – učitelé se zorientovali v tom, jak plánovat a realizovat autoevaluaci školy.

3 Cíle autoevaluačních činností

Rozhodnutí, kterou oblast autoevaluace si škola vybere, bylo samozřejmě ovlivněno výsledky a činnostmi dosavadních evaluačních procesů a dalších cílů, které si škola zformulovala do budoucna. Jejím současným i budoucím cílem je vybudování komunitního centra, které bude prospěšné všem – žákům, škole, občanům...

S touto vizí souvisí i postoje občanů ke škole, těsné spojení školy s místními sportovními oddíly, zájmovými organizacemi i místními podnikateli, kteří školu sponzorsky podporují. Výborné vztahy má škola se zřizovatelem, který též v zájmu obce i školy podporuje některé školní aktivity.

Cíle autoevaluačních činností můžeme shrnout takto:

„Kvalitní výsledky práce školy vedou ke spokojenosti všech.“

Uvedené cíle byly rozpracovány do dílčích cílů společně s formulací kritérií – měřítek kvality, a indikátorů, ukazatelů této kvality.

Škola si vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům vybrala pro autoevaluační činnosti zejména oblast úrovně výsledků své práce; z toho vyplývá (po poradě s odborníky)

požadavek, aby se škola při hodnocení zaměřila na širší souvislosti (za jakých podmínek a s jakými výsledky pracuje).

Škola zároveň může porovnávat svoje podmínky, možnosti, úspěchy se srovnatelnými školami a posoudit tak, jaké jsou její výsledky, v čem jsou výrazně lepší.

Základním paradigmatem školy je:

„Vysoká úroveň výsledků práce školy vede ke spokojenému rodiči, žákovi, učiteli i občanovi.“

Cíl autoevaluace – zjistit, zda kvalitní výsledky práce školy vedou ke spokojenosti všech.

Dílčí cíle:

1. Spokojený rodič.
2. Spokojený žák.
3. Spokojený učitel.
4. Spokojená obec.

Kritéria:

Spokojený rodič

- Někteří rodiče upřednostňují sedleckou školu před jinou, třeba i lépe dostupnou (blíže jejich bydliště), k tomu přispívá dlouhodobá naplněnost tříd MŠ i vysoká úroveň vzdělávání a široká nabídka volnočasových aktivit .
- Rodiče považují školu za bezpečné místo pro jejich děti.
- Rodiče mají důvěru k učitelům a k vedení školy.

Spokojený žák:

- Žáci chodí rádi do školy.
- Žáci dosahují kvalitních výsledků ve vzdělávání.
- Žáci si zvyšují úroveň jazykových kompetencí.
- Žáci se těší na akce pořádané školou.

Spokojený učitel:

- Učitelé jsou spokojeni s podmínkami, které jim škola nabízí.
- Učitelé (včetně vedení školy, a to obzvláště) vykazují vyšší míru pracovní výkonnosti, než je obvyklý standard.
- Učitelé pracují na svém dalším sebevzdělávání.

Spokojený občan:

- Občané budou využívat nabídku školy ve volnočasových aktivitách.
- Občané se aktivně zúčastňují akcí školy.
- Občané budou využívat nabídky školy v oblasti počítačové techniky a kopicentra.

Indikátory:

Spokojený rodič:

- Rodiče se rozhodli (při volbě, kde bude jejich dítě absolvovat povinnou školní docházku) pro sedleckou školu, neboť ji považují za bezpečné místo (99 % rodičů).
- Rodiče se vesměs kladně vyjadřují k úrovni vzdělávání; patří sem vedení školy, učitelé, způsob výuky aj. (90 % rodičů).
- Rodiče se zúčastňují akcí školy, aktivně se zapojují do jejich příprav i realizace (90 %).

Spokojený žák:

- Žáci jsou úspěšní při přechodu do víceletých gymnázií (95 % - téměř všichni žáci, kteří se hlásí o studium na víceletém gymnáziu, jsou přijati).
- Žáci se aktivně zapojují do nepovinných kroužků a jiných činností (90 % žáků).
- Žáci jsou aktivní, plní si úkoly, o přestávkách si hrají (kvalitativní indikátor).

Spokojený učitel:

- Učitelé vyjadřují spokojenost se svojí působností na škole (90 %).
- Učitelé mají kladný vztah ke změnám (90 %).
- Učitelé se zapojují do zlepšování podmínek pro vzdělávání a budování tvůrčího centra (90 %).

Spokojený občan:

- Občané využívají nabídky školy v oblasti kultury, sportu, vzdělání – zájem se rok od roku zvyšuje.
- Občané se aktivně zúčastňují akcí školy (zájem, hojná účast každý rok).

V průběhu evaluačních činností se s indikátory pracovalo tak, že se zvyšovaly podle možností a aktuálních činností školy.

Škola přijala v průběhu popisované autoevaluace mnohá opatření, například:

- pro „spokojeného učitele“ zavedla větší participaci pedagogů na chodu školy, smysluplné zapojení do procesu sebevzdělávání,
- pro „spokojeného žáka“ mimo jiné rozšířila možnosti trávení volného času, rozšířila nabídku kroužků pro žáky,
- pro „spokojeného občana“ zatraktivnila některé aktivity společné pro občany obce (více viz dále).

Na závěr této kapitoly je třeba zdůraznit, že si škola vybrala širokou oblast, která zasahuje do všech oblastí školního života. Z tohoto důvodu bude sledována „spokojenost“ jako hlavní kritérium (spokojenost vypovídá o vysoké úrovni výsledků školy), především ve vztahu spolupráce školy s rodinou, protože to je pro školu existenční záležitost.

Oblast „f“ předpokládá sledování výsledků školy ve vztahu k jejím vzdělávacím možnostem, i k materiálním podmínkám - v následující kapitole uvedeme aspoň stručný přehled k tomuto tématu.

4 Materiální a výchovně-vzdělávací podmínky

Materiální a vzdělávací podmínky jsou, podle slov ředitelky školy, srovnatelné s podobnými typy škol, ale nabídka školy pro žáky a občany obce je nadstandardní, což dokládá několik příkladů (více v dalším textu):

- V současnosti probíhá při škole 9 kroužků – během popisované autoevaluace došlo k rozšíření počtu kroužků o anglickou konverzaci pro začátečníky i pro pokročilé.
- Škola usiluje o větší využívání počítačové techniky, zkvalitňování informační gramotnosti žáků a následně i občanů města.
- Počítačová síť (cca 11 počítačů) instalovaná ve škole umožňuje žákům přístup na internet v každé učebně – žáci této možnosti často využívají i mimo výuku.
- Rodiče mají možnost komunikovat se školou prostřednictvím e-mailu a hojně ji využívají; pro rodiče, kteří nemají osvojenou dovednost práce s počítačem, připravuje škola počítačové kurzy pro veřejnost.

Jak škola zjišťuje, jak se jí ve sledované oblasti daří

Škola získává zpětnou vazbu od všech zainteresovaných subjektů. Využívá pozorování i videozáznamy – např. při chování žáků v hodinách, o přestávkách, při zájmových aktivitách, využívá rozhovorů se žáky i jejich rodiči (občany obce), využívá dotazníků apod.

Spolupráce školy se sociálními partnery

Pro školu je velmi důležité, že ji podporuje zřizovatel – město Starý Plzenec. Zajímá se o veškeré aktivity školy, např. v současné době podporuje stavební úpravy školy, které přispívají ke

zlepšování materiálních podmínek školy, a tím ke zkvalitňování vzdělávání i budování komunitní školy.

Škola získala účast i finanční podporu v rozvojovém programu Krajského úřadu Plzeňského kraje „podpora vzdělávání učitelů neúplných škol“ v letech 2008-2010, což velmi podpořilo orientaci a odbornost školy v (auto)evaluačních procesech.

Škole bylo schváleno začlenění do programu ESF „Pomoc školám – tzv. šablony“, kdy škola získá postupně ve třech etapách od září 2011 do jara 2012 560 tisíc Kč na informační technologie.

Škola organizuje různé akce, na které zve nejen rodiče, ale i širokou veřejnost. Rodiče a spoluobčané pomáhají při zabezpečování těchto akcí nejen při organizaci, ale i drobnými částkami, např. odměnami do soutěží. Pro školu jsou tyto aktivity zpětnou vazbou, že svoje poslání plní ke spokojenosti všech.

Pro zachování samotné existence školy je nezbytné zajistit dlouhodobou naplněnost tříd MŠ a v základní škole pracovat tak, aby děti navštěvující mateřskou školu pokračovaly ve vzdělávání ve třídách školy základní. Proto musí nabídka aktivit školy zůstat minimálně na stávající úrovni, aby i nadále podněcovala občany města posílat své děti za vzděláváním právě do místní školy.

Zvýšení atraktivnosti je možné pouze při vzájemném provázání všech možností – tj. investic do přestaveb, úprav a vybavení a zviditelňování aktivit školy jako celku.

Škola má v rámci mikroregionu jednu z nejvyšších kvalit výuky a využívání výpočetní techniky – tato vnější profilace zatím není ze strany konkurenčních škol nabízena. Na škole pracují s výpočetní technikou od 1. ročníku ve všech předmětech. Počítače jsou umístěny přímo ve třídách, kde jsou od letošního roku také interaktivní tabule.

Škola navíc bude mít v dohledné době, jako jedna z mála, propracován kontinuální systém vzdělávání v oblasti informační gramotnosti žáků již od 4. třídy.

Úroveň připravenosti žáků dokládají mimo jiné i jejich práce (internetové stránky školy).

To může mít značný vliv na situaci v regionu, což zdůrazňuje ředitelka školy Mgr. Anna Císařová:

„...ve vysokém a stále se zvyšujícím standardu znalostí a dovedností žáků,... v možnosti otevřít kurzy počítačové gramotnosti pro zájemce z řad občanů města – stále silnější bude akcent zaměstnavatelských organizací na uživatelské schopnosti v oblasti výpočetní techniky u všech uchazečů o práci. Škola má živnostenské oprávnění na pořádání odborných školení a seminářů, včetně lektorské činnosti.“

(realizace záměru je plánována po dovybavení učebny v prosinci roku 2011)

Závěrem je třeba zdůraznit, že autoevaluační cíle zaměřené na výsledky školy a vyjádřené zejména spokojeností hlavních aktérů školního života (rodičů, žáků, učitelů i občanů) samozřejmě vycházejí z kvalitních podmínek vzdělávání i z dostupných ekonomických zdrojů, které má škola k dispozici. Nejdůležitější je, podle slov ředitelky, jak těchto podmínek a zdrojů dokáže škola účinně využít. Spokojenost žáků, rodičů, pedagogů i občanů, pokud je naplněna, nejlépe vypovídá o kvalitních výsledcích školy.

5 Evaluační nástroje využité v procesu autoevaluace

Škola v procesu popisované autoevaluace využívala běžné evaluační nástroje, především dotazníkové šetření, ale i rozhovory a videozáznamy.

Dotazník pro rodiče

„Dotazník pro rodiče“ – tento dotazník škola přejala od jiné instituce (ZŠ a MŠ Plzeň-Božkov), která se v evaluačních procesech zaměřila na spolupráci školy s rodiči.

Cílem dotazníku je zjistit, z jakých důvodů vybrali rodiče stávající školu, a zároveň zjistit spokojenost rodičů s úrovní spolupráce se školou (více viz v příloze č. 2).

Dotazník pro žáky si škola sestavila sama, jeho cílem bylo zjistit, jak jsou žáci spokojeni ve škole, zda se jim ve škole líbí, zda mají kamarády apod. (více viz v příloze č. 4).

Dotazník byl doplněn **rozhovory se žáky**, kdy se žáci mohli k otázkám v dotazníku podrobněji vyjádřit, vysvětlit své postoje, vyslovit své představy.

Využití dotazníků i rozhovorů bylo opakované.

Dotazník kvality pracovního života (QWL)

Dotazník (převzatý od jiné školy) měl ověřit předpoklad „spokojeného učitele“. Po jeho vyhodnocení škola přijala některá opatření (viz dále), s určitým časovým odstupem se dotazníkové šetření opakovalo.

Jednotlivé oddíly dotazníku (podrobněji viz v příloze č. 1) jsou zaměřené na:

- kvalitu pracovního života (QWL),
- komunikaci na pracovišti,
- hodnocení zátěže při práci,
- hodnocení postojů ke změnám.

Dotazník QWL byl poprvé zadán na počátku popisovaných autoevaluačních procesů.

Byl využit s cílem získat zpětnou vazbu od učitelů, jak nahlízejí na svoji profesi, jak se cítí ve škole, zda jim jejich práce přináší uspokojení, zda vítají změny a věří v další pozitivní vývoj. Jejich odpovědi byly pro vedení školy důležité, neboť změny, které škola realizuje (nabídky pro veřejnost atd.) je třeba realizovat s velkým nasazením a za přispění všech.

V průběhu popisované autoevaluační studie byl dotazník zadán opakovaně.

Videozáznamy

Doprovodnou evaluační technikou, kterou škola využívala při všech akcích, jež pořádala, byly videozáznamy. Jedná se o jakési zúčastněné pozorování, kdy akce školy byly snímány videokamerou, aby následně mohly být diskutovány a hodnoceny. Bylo popsáno a hodnoceno chování zúčastněných: *v jakém počtu a jak se přítomné děti, jejich rodiče i veřejnost zapojují během akcí do připravených činností, zda se zračí v jejich tvářích spokojenost, nadšení, zápal pro věc..., zda se zúčastňuje akcí co nejvíce rodičů i sourozenců žáků, kteří již nejsou či ještě nejsou žáky školy.*

Tím se videozáznamy staly pro školu cenným zdrojem informací o přípravách, průběhu i strategiích školních aktivit – co se vydařilo, co se vydařilo lépe, které akce jsou hojně navštěvovány a kým.

Akce jsou většinou již ověřené, ale stále se každý rok objevuje nová nebo „jinak organizovaná“ akce, která „přitáhne“ zvědavost další části veřejnosti do té doby třeba pro školu „cizí“.

Škola si tak získává zájem široké veřejnosti, především občanů obce, upevňuje si výbornou pověst, kterou v obci má.

Společně s videozáznamy si škola vytváří fotoalbum, ve kterém jsou doloženy všechny důležité akce a činnosti, které pořádá pro své žáky i pro veřejnost (k nahlédnutí na:

<http://www.stary-plzenec.cz/>).

6 Zjištění výsledky na začátku i v průběhu autoevaluační studie, jejich interpretace

Výsledky dotazníku pro rodiče

Dotazník odevzdalo celkem 47 rodičů.

V první části dotazníku, která se ptala na důvody, proč si rodiče vybrali právě sedleckou školu, byly odpovědi velmi kladné vůči škole. Mnozí rodiče, i když není škola blízko bydliště, si školu přesto vybrali, protože si cení toho, že je pro jejich dítě bezpečným místem. To znamená, že někteří rodiče volí pro své dítě raději malou školu, kde nehrozí dítěti nebezpečí (např. šikana od starších spolužáků), než školu bližší místu bydliště.

Jeden rodič se doslovně vyjádřil takto:

„Dceru jsme za dramatických okolností převedli ze Starého Plzně do Sedlce a našli zde pochopení od všech vyučujících pro sportovní aktivity.“

Více než 95 % rodičů se vyjadřovalo v tom smyslu, že *„škola má dobrou pověst, poskytuje kvalitní vzdělání, nachází se v příjemném prostředí“*.

Druhá část dotazníku zjišťovala spokojenost rodičů s úrovní spolupráce se školou. Více než 95 % rodičů se kladně vyjádřilo v tom smyslu, že učitelé i vedení školy mají jejich plnou důvěru, že jsou připraveni s nimi řešit problémy, že jim vyhovuje způsob, jakým s nimi škola komunikuje.

Rodiče litují, že v Sedlci není 2. stupeň, zároveň si uvědomují, že tím by škola *„...možná ztratila přednosti malé, rodinné, bezpečné školy“*.

Rodiče oceňují zájmové kroužky, měli by další návrhy, jak nabídku rozšířit.

Rodiče oceňují možnost navštívit vyučování, kdykoliv zajít za učiteli.

Rodiče oceňují individuální přístup k dětem.

Jediné výhrady se týkaly stravování nabídky jídel (pouze u 2 rodičů) – rodiče by ocenili nabídku za dvou jídel (škola na této možnosti pracuje).

Jak z výsledků vyplývá, rodičovská veřejnost má velkou důvěru v sedleckou školu, což komentuje ředitelka školy: „*Můžeme hovořit o „spokojeném rodiči.“*“

Tento výsledek je podpořen řadou rozhovorů, které učitelé s rodiči uskutečnili.

Výsledky dotazníku QWL

Výsledky dotazníku QWL (příloha č. 1) vypovídají o tom, jak si učitelé cení svého povolání; pokud ho považují za smysluplné, svoji práci vykonávají s chutí a nasazením a tím posilují důvěru rodičů a veřejnosti i jejich vztah ke škole.

Učitelé se vesměs vyjadřovali pozitivně k situaci na škole, k vedení, ke změnám, které škola realizuje či se na ně chystá. I když někteří připouštěli, že jejich pracovní vytíženost je vysoká, finanční ohodnocení nedostatečné, přesto mají chuť školu modernizovat, přebírat nové trendy ve vzdělávání, inovovat a tvůrčím způsobem budovat školu jako centrum pro všechny.

V několika případech bylo naznačeno, že by uvítali větší účast na spouřozhodování – s tímto požadavkem je vedení školy připraveno pracovat (viz dále).

Učitelům velmi záleží na tom, aby poskytovali kvalitní vzdělání, aby škola měla v tomto smyslu dobrou pověst. Snaží se do výuky zařazovat současné moderní trendy, důkazem je i to, že uplatňují prvky programu „Začít spolu“, kde je zdůrazňována společná činnost, spolupráce, komunikace, vzájemné respektování apod.

Velkou výhodou je skutečnost, že se jedná o mladý a málo početný kolektiv pedagogických pracovníků, z nichž mnozí žijí přímo v obci či blízkém okolí; to je jeden z důvodů, proč jsou ochotni i za „nedostatečné finanční ocenění“ pracovat pro školu s maximálním nasazením, budovat komunitní centrum, které je prospěšné nejen žákům, ale i občanům, a být jeho součástí.

Dotazník pro rodiče prvňáčků

V dalším průběhu procesu autoevaluace byl opakovaně zadán dotazník pro rodiče (příloha č. 3).

Tento dotazník byl v opakovaném šetření zadán rodičům žáků – prvňáčků, kteří většinou nemají zkušenosti se školou, kterou si vybrali pro své dítě (někteří ano, pokud mají staršího sourozence). Vedení školy zajímalo, jakou má škola pověst, proč si rodiče vybrali právě jejich školu (druhá škola v obci je též dostupná - pěšky, případně školním autobusem), co soudí o kvalitě vzdělání, o kvalitě péče o děti vůbec, co by bylo možné ještě rodičům nabídnout, jaká jsou jejich očekávání apod.

Z odpovědi rodičů vyplývá velmi pozitivnímu hodnocení školy.

Podle odpovědi na otázku, zda si rodiče vybrali školu proto, že je to pro ně výhodné (ať již z důvodu blízkého bydliště, či proto, že mají školu blízko zaměstnání), někteří rodiče uvedli, že nikoliv (mnozí uvedli tuto odpověď i v předchozím dotazníkovém šetření). Je zřejmé, že kromě uvedených důvodů jsou to i další, které u některých rodičů převážily nad tím, že školu nemají tak úplně výhodně „po ruce“.

To významně svědčí, podle závěrů hodnotitelů, o dobré pověsti školy, o kvalitním a bezpečném zázemí pro jejich dítě.

Výsledky dotazníku pro učitele

V závěru autoevaluace se uskutečnilo opakované dotazníkové šetření mezi učiteli, jehož výsledky svědčí o tom, že opatření přijatá vedením školy byla účinná (o nich viz v následující kapitole v části Opatření pro minimalizaci pracovní zátěže).

Výsledky dotazníku jsou okomentovány ředitelkou školy, Mgr. Annou Císařovou:

1. Kvalita pracovního života:

„Pedagogové se vyjadřovali vesměs pozitivně k otázkám pracovního prostředí školy i k vybavení školy, které je na velmi dobré úrovni a vhodně doplňuje práci pedagogů. Celkem pozitivní jsou i reakce na platové ohodnocení vyučujících (včetně hodnocení jinými hledisky než finančními).

Pracovní vytíženost pedagogů je poměrně vysoká, mimoúvazková činnost učitelů na škole je dobře ohodnocena.

Učitelé mají vesměs kladný vztah ke své práci a svoji práci považují za užitečnou.

Ve své pracovní činnosti mají prostor pro uplatnění vlastní aktivity.“

Ředitelka školy má podle svých pracovníků demokratický styl vedení, podporuje týmovou práci při řešení společných úkolů a je ochotna nabídnout podporu při výskytu jakýchkoli pracovních problémů.

2. Komunikace na pracovišti

„Všichni pedagogové jsou dobře seznámeni se strategickými cíli školy a znají hlavní cíle vedení školy pro tento rok. Vědí, že se počítá s jejich aktivní účastí na uskutečňování a tvorbě těchto cílů.

Každý z učitelů má příležitost pro samostatnou řídicí činnost na škole, rozumí rozhodnutí svých nadřízených.“

Rozhodnutí, která se týkají jednotlivých osob, jsou činěna za jejich přítomnosti, o všech rozhodnutích jsou dané osoby včas informovány.

Kontroly ve škole prověřují odpovědné plnění úkolů a informují o skutečných výsledcích práce pedagogů.

Vedení školy, podle výpovědí v dotazníku, umí ocenit dobrou práci, případná kritika chyb je vedena korektně, vede k pochopení problémů a hledání vhodného řešení.

Aktivní práce v zájmu školy najde vždy podporu u vedení školy, každý má právo na svůj názor.

3. Hodnocení zátěže při práci

„Při své práci se občas každý z pedagogů dostane do časové tísně, ne však často.

Přestože je pracovní činnost učitelů občas psychicky náročná, je pro většinu pedagogů zajímavá a dává jim pocit spokojenosti.

Občas se při práci vyskytnou problémy, jejichž řešení nelze opustit ani po skončení pracovní doby. Pedagogové jsou toho názoru, že pracovní činnost pedagoga lze vykonávat i po letech se stejnou výkonností.“

4. Hodnocení postojů ke změnám

„Vztah učitelů ke změnám je vesměs pozitivní, jak vyplývá z výsledku dotazníku, ale i z mé zkušenosti. Pedagogové jsou otevření zavádění nových trendů, myšlenek a metod do vyučování, chápou, že určité změny v organizaci práce jsou pro školu prospěšné, a pomáhají zlepšit výsledky práce učitelů i školy jako celku.

Každá změna je prováděna ve spolupráci a se souhlasem ostatních, určitá váhavost (či nerozhodnost) je patrná při navrhování nových postupů spojených s řešením úkolů a problémů ve škole.“

Paní ředitelka svůj komentář uzavírá slovy: *„Celkově můžeme hovořit o spokojeném učiteli. A nejen to. Myslím, že můžeme hovořit o spokojenosti všech, především našich žáků a jejich rodičů. Tím jsme bohatě naplnili naše autoevaluační plány a společně se těšíme na další.“*

7 Činnosti školy směřující k naplnění autoevaluačních cílů v průběhu sledovaného období

Škola průběžně analyzovala a vyhodnocovala výsledky, které získávala v procesu popisované autoevaluace. Zároveň přijímala důležitá opatření a formulovala další kroky, které povedou k naplnění autoevaluačních cílů.

Základním prostředkem k řízení autoevaluace ve škole byla a je řízená diskuse.

Řízené diskuse se pravidelně pořádaly každý měsíc, byly zaměřeny na ověřování dílčích evaluačních cílů (kritérií) a stanovení následných opatření.

Příklad řízené diskuse (řídila ředitelka školy Mgr. Anna Císařová):

Co se škole již podařilo naplnit? Co ještě školu dále čeká? Jaké činnosti jsou kladně přijímány a vnímány nejen učiteli, ale i žáky a rodiči?

Uvedme nejdůležitější aktivity:

- slovní hodnocení každý měsíc, žáci jsou hodnoceni bezprostředně po výkonu, jsou často chváleni – toto podporuje důvěryhodné prostředí pro žáky, rodiče i žáci oceňují;
- případná nekázeň, hlavně o přestávkách, je okamžitě řešena;
- ranní kruh (rozvíjení osvědčených technik) naučí děti vzájemnému naslouchání (využívání prvků programu Začít spolu) – tato aktivita je využívána také s cílem využívání pozitivních sociálních vztahů mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli;
- spolupráce napříč ročníky – výčet společných akcí; zachovávání lidových tradic v mnoha akcích školy – pozitivní zpětná vazba, vyhodnocení videozáznamů;
- rodiče společně s dětmi navštěvují zahradu MŠ, využívají ji i odpoledne po škole – opět pozitivní zpětná vazba od rodičů i od dětí
- články do Radnických listů – škola o sobě „dává vědět“, veřejnost má možnost se pravidelně seznamovat s akcemi školy i nabídkou školy pro veřejnost;
- zvláštní pozornost je věnována žákům, kteří jsou často nemocni – naplňování individuálního přístupu – důsledná individuální péče všem (např. návštěvy u dětí doma. apod.);
- využívání počítačů, zejména v hodinách anglického jazyka využívání počítačových programů – postupné naplňování dílčích cílů;
- velmi podrobné informace o každém dítěti, důvěrná znalost dítěte i rodinného prostředí, hodnocení založené na pozitivním přístupu; hodnocení prospěchu a chování žáků (ukázka hodnocení viz v příloze č. 5).

Jaká opatření jsou nezbytná?

- více využívat počítačové programy,
- k tomuto využívat nabídky dalšího vzdělávání učitelů.

Opatření na základě dotazníkových šetření

Škola si průběžně pokládala důležitou otázku, která vyplynula z výsledků dotazníku:

„Co jsme již v procesu autoevaluace zrealizovali a co je možné v této oblasti dále zlepšovat? Jaké má škola rezervy?“

V průběhu autoevaluace vedení školy uskutečnilo:

Pravidelné mimovýukové akce – rozšíření nabídky kroužků.

Pravidelné konzultační hodiny učitelů (1 hodina týdně), kdy každý rodič je informován v tom smyslu, že může kdykoliv ve vyhrazenou hodinu přijít za učitelem a vše s ním konzultovat – prospěch i chování, případně jakýkoliv problém, o kterém se chce poradit s učitelem.

Uvedenou nabídkou škola výrazně vyšla vstříc těm rodičům, kteří v uvedených oblastech nebyli spokojeni na 100 %.

Prioritou školy je spokojený žák.

Škola buduje pro své žáky bezpečné zázemí, kde se jim dostává kvalitního vzdělání.

Malotřídka na venkově má mimo jiné výhody v tom, že jsou spolu žáci věkově rozdílní, učí se v malém počtu, dobře znají své učitele nejen jako pedagogy, ale i jako občany obce, se kterými často komunikují při různých příležitostech (stejně jako jejich rodiče). Právě tyto vztahy podporují vztah žáků i jejich rodičů ke škole.

Žákům byl v průběhu evaluačních činností zadán dotazník (vytvořený pedagogickými pracovníky školy), který zjišťoval vztah žáků ke škole, k výuce, ke spolužákům, jejich prožitky a pocity (viz příloha číslo 4). Dotazník byl doplněn rozhovory se žáky, které probíhaly na začátku a na konci popisované autoevaluace. Žáci měli možnost se více rozhovořit o tom, co se jim ve škole líbí, na koho se ve škole těší, jaké zájmové kroužky si vybrali, jak v kroužkách pracují apod.

Se žáky 1. třídy byl proveden rozhovor, který směřoval ke stejnému cíli.

Žáci vesměs dávali najevo kladný vztah ke škole a ke všemu, co se týká školního života. U žáků převládá pocit bezpečí, děti mají ve třídách kamarády, na které se těší a zažívají s nimi i společně s vyučujícími příjemné chvíle – nejen při zájmové činnosti, ale i při vyučování.

Uvedená zjištění plně korespondují s tím, jak učitelé vnímají svoji práci (viz výsledky dotazníku) – jako smysluplnou činnost, ve které nacházejí možnost seberealizace.

Čím dále škola přispěla ke spokojenosti žáků i rodičů?

Škola v době popisované autoevaluace rozšířila nabídku kroužků. Zaměřila se na anglický jazyk, nově nabídla konverzaci angličtiny pro začátečníky i pro pokročilé žáky, rozšířila nabídku v oblasti informační gramotnosti žáků.

Škola uvedla do provozu školní zahradu i pro využití rodičů s dětmi při volnočasových aktivitách.

Dále se škola ve zvýšené míře formou „přípravných kurzů“ věnovala přípravě žáků 5. tříd (kteří projevili zájem) na studium v osmiletých gymnáziích. Slova ředitelky školy potvrzují úspěšnost jejich žáků:

„V loňském roce z osmi žáků se 4 hlásili na gymnázia, všichni byli přijatí.

Letos z celkem 13 našich žáků dělalo přijímačky na gymnázium 8 žáků, přijato bylo 7 žáků.

V tomto ohledu vykazujeme lepší výsledky, než srovnatelné školy.“

Škola se též zaměřila velmi intenzivně na nápravnou péči o integrované děti, aby se i ony cítily ve škole šťastně a bezpečně.

Služby pro veřejnost

Škola též v době popisované autoevaluace nabídla nové využití prostoru školy, konkrétně tělocvičny pro občany Sedlce, což bylo kladně přijato.

V tělocvičně se mimo jiné nabízí možnost cvičení dětí s rodiči, což velmi přispívá k pozitivnímu hodnocení školy rodiči-občany a k jejich spokojenosti.

Společné využití volného času rodičů s jejich dětmi umožňuje v současné době i otevření školní zahrady pro rodičovskou veřejnost (viz výše), rodiče tak mají možnost se neformálně sejit s učiteli, kteří zahradu využívají společně se žáky k nejrůznějším výchovně-vzdělávacím činnostem.

Ke spokojenosti občanů přispívá i otevření kopicentra ve škole, občané se postupně učí toto kopicentrum využívat – postupně se dopracovali až k 30 kopiím měsíčně (centrum poskytuje služby za stejných podmínek jako na Městském úřadu ve Starém Plzenci vzdáleném 2 kilometry, šetří tak občanům jejich čas).

Škola velmi intenzivně rozvíjela v průběhu popisované autoevaluace svoje aktivity pro občany v dalších zajímavých nabídkách, byla mimo jiné i spolupořadatelkou přednášek pro školu i veřejnost, např. NP USA (Ing. Mašek), Island (Petr Rada), Psí spřežení (Ing. J. Burian).

Přednášky se podle slov paní ředitelky velmi líbily, přednášeli totiž rodiče, kteří cestují po světě a velmi zajímavě o tom dokáží hovořit. Další přednášky a besedy jsou již naplánovány.

Mezi další významné akce, na kterých se podíleli i občané obce, můžeme zařadit:

„Vánoční tvoření s rodiči a přáteli školy“ – tvorba adventních věnců, vánočních ozdob; tuto akci pořádá škola každý rok, ale snaží se o stále atraktivnější a zajímavější podobu – zpětnou vazbou je hojná účast zájemců z obce.

Dále jmenujme například akce „Den otevřených dveří“ a „Burza dětského oblečení a sportovních potřeb“ (více viz internetové stránky školy a fotoalbum).

Stále větší oblibě se těší využívání prostor škol (tělocvičny a školní zahrady) veřejností a také společné besídky a jiné akce.

Zpětnou vazbu škola získává rozhovory s rodiči, s občany obce a z videozáznamů uskutečněných akcí.

Škola nově pronajímá pro ženy z obce a okolí tělocvičnu (120.-Kč/hod.), což ženy velmi vítají.

V dohledné době, jak bylo několikrát zdůrazněno, je škola připravena zpřístupnit počítače veřejnosti.

Prestiž školy v posledních letech stoupá také z důvodu vyšší úrovně jazykové výuky. K tomu ředitelka školy dodává: „Před třemi lety byla přijata nová učitelka AJ a to se velmi pozitivně odrazilo na kvalitě výuky anglického jazyka. I nadále jsou nabízeny kroužky anglického i německého jazyka pro žáky škol, v přípravě je nabídka pro veřejnost – v rámci platných živnostenských oprávnění je škola do budoucna připravena zahájit jazykové kurzy i pro veřejnost.“

Opatření pro minimalizaci pracovní zátěže

V dalším průběhu autoevaluace se vedení školy zaměřilo (mimo jiné) na práci pedagogických zaměstnanců. Vedení školy předpokládalo, že „spokojený učitel“ znamená ve svém důsledku i spokojeného rodiče i žáka, to vše se odrazí v dobré pověsti školy a v postojích občanů ke škole.

V průběhu autoevaluace proběhly rozhovory vedení školy s pedagogickými pracovníky (jejich obsah vycházel z výsledků dotazníkového šetření, viz příloha č 1).

Cílem bylo otevřeně hovořit o pracovních podmínkách ve škole, o vedení školy, o smysluplnosti práce, kterou učitelé vykonávají apod.

Škola (pod vedením ředitelky) stanovila následující opatření, kterými chtěla dosáhnout zlepšení pracovních podmínek:

- tam, kde je to možné, umožnit učitelům spolurozhodování a participaci na úkolech, tím posílit demokratický styl vedení, otevřený styl jednání pro všechny a kooperaci.
- umožnit učitelům „smysluplné“ další vzdělávání.
- připravit vzdělávací akci pro pedagogické pracovníky zaměřenou na selfmanagement a práci s časem – harmonizaci pracovního a soukromého života.

Škola, jak již bylo výše uvedeno, rozšířila nabídku, zaměřila se na spokojenost všech subjektů školního života, včetně veřejnosti.

Výsledky evaluačních technik (opakovaně využitých) prokazují pozitivní posun v rozvoji školního i mimoškolního života a postupné naplňování evaluačních cílů.

III Shrnutí, závěr

Cíl autoevaluace školy byl po sledované období formulován následovně:
„Kvalitní výsledky práce školy vedou ke spokojenosti všech.“

Spokojenost všech byla vyjádřena konkrétními, většinou kvantitativními, ale i kvalitativními indikátory, které se měnily v souladu s formulovanými cíli a kritérii.

Nejprve škola evaluovala spokojenost rodičů a spokojenost žáků. Zaměřila se na výchovně vzdělávací stránku, zda nabízí maximum podle svých možností. Zjistila, že rodiče i žáci jsou spokojeni, žákům se ve škole líbí, dosahují dobrých studijních výsledků, jsou úspěšní v přijímacím řízení na osmiletá gymnázia. To vše prohlubuje spokojenost rodičů. Škola přijala opatření rozvíjet u žáků nadstandardní dovednosti v oblasti informační gramotnosti žáků a jazykové gramotnosti. Významným ukazatelem, který byl stanoven v průběhu procesu evaluace, byla 100% úspěšnost v přijímacím řízení na osmiletá gymnázia u dětí, které jsou školou vedeny jako studijní typy. Tento ukazatel se podařilo naplnit.

Aktivity zaměřené na spokojeného učitele tkvěly v uplatňování vyšší míry spolurozhodování učitelů (ředitelka školy důsledně uplatňovala participaci učitelů v těch aktivitách, kde to bylo možné a žádoucí, viz v předchozím textu).

V oblasti minimalizace pracovní zátěže pedagogů pro další období škola přijala opatření související s efektivním využíváním jejich volného času.

Veřejnosti byla v popisovaném evaluačním období nabízena školou řada aktivit (škola slouží jako vzdělávací a volnočasové centrum pro občany), v této oblasti bude škola svoji nabídku dále rozšiřovat.

Závěrem slova ředitelky Císařové:

„Výsledky školy vyjádřené výsledky našich žáků jsou velmi dobré ve srovnání s jinými školami. Dokazují to srovnávací testy KALIBRO, kde se pravidelně umísťujeme na velmi pěkných místech.“

Podobně matematický KLOKAN, kategorie KLOKÁNEK (4. a 5. ročník), kde se pravidelně většina dětí umísťuje ve třetině nejlepších řešitelů.

V kategorii CVRČEK (2. a 3. ročník) jsou vždy minimálně 2 žáci z ročníku, kteří test zpracují na 100 %, ostatní se pohybují v 1. čtvrtině řešitelů, pouze jeden žák v polovině.

V úspěšnosti přijetí našich žáků na víceletá gymnázia jsme na tom lépe než srovnatelná škola v našem regionu: u dětí, které u nás mají klasifikaci 1 – 2, je úspěšnost 100% (jen když si někteří rodiče usmyslí, že na gymnázium přihlásí své dítě, které u nás má již hodnocení dobrou, tak zde se obvykle žáci nedostávají, přestože přijímací zkoušky obvykle splní).

Od zřizovatele dostáváme stejně či méně prostředků na investice ve srovnání s jinými školami, přes toto všechno se škole daří realizovat své plány – především významné přestavby (tělocvičny, zahrady, sociálního zařízení, půdní vestavby).

Málotřídky si všeobecně v republice vedou velmi dobře, to i proto, že svojí podstatou podněcují učitele i žáky k větší aktivitě a netradičním formám výuky. Rodiče jim důvěřují a všemožně je podporují – taková je naše zkušenost.

Pyšní jsme i na to, jakou nabídku poskytujeme občanům obce, postupně naplňujeme vizi naší školy – být komunitním centrem pro všechny. A že se nám daří, dokazuje i zpětná vazba, kterou od občanů dostáváme."

Příloha č. 1

Dotazníkové šetření: Dotazník pro učitele

Dotazník QWL (kvalita pracovního života)

Pokyny pro vyplnění:

Vyjádřete souhlas s tvrzením, míru souhlasu označte na uvedené škále křížkem v poli u každého tvrzení.

Hodnotící škála:

1. Ne souhlasím, vůbec nevystihuje
2. Spíše ne, spíše nevystihuje, spíše nesouhlasím
3. Ani tak, ani onak
4. Spíše ano, spíše lze souhlasit
5. Ano plně souhlasím

Jednotlivé oddíly dotazníku jsou zaměřené na:

- kvalitu pracovního života (QWL),
- komunikaci na pracovišti,
- hodnocení zátěže při práci,
- hodnocení postojů ke změnám.

Dotazník QWL (kvalita pracovního života)

QWL	NE Hodnotící škála ANO				
	1	2	3	4	5
1. Pracovní prostředí školy vyhovuje potřebám mé práce				2	5
2. Vybavení školy je na potřebné úrovni z hlediska podpory mé práce				3	4
3. Můj plat odpovídá mé práci, jsem dobře platově ohodnocen-a			3	2	2
4. Má práce je hodnocena i jinými hledisky než finančními			3	3	1
5. Pracovní doba a pracovní nasazení odpovídají platovému aj. ohodnocení			3	2	2
6. Je často očekávána nadstandardní práce pro školu				5	2
7. Mimoúvazková činnost učitele na škole je dobře ohodnocena		2	4	1	
8. Moje práce je zajímavá a podnětná					7
9. I přes určité nedocenění práce učitele, mám k této práci kladný vztah					7
10. Moje práce je velmi užitečná					7
11. Ve své pracovní činnosti mám prostor pro uplatnění aktivity, návrhů atd.					7
12. Ředitel školy má demokratický styl vedení					7
13. Vedení školy podporuje týmovou práci při řešení společných úkolů					7
14. Můžu hledat podporu pro svou práci u vedení školy					7

Komunikace na pracovišti	NE Hodnotící škála ANO				
	1	2	3	4	5
1. Jsem seznámen se strategickými cíli školy a znám hlavní cíle vedení školy pro tento rok					7
2. Víím, že se počítá s mojí účastí na jejich tvoření a jejich					7

uskutečňování					
3. Mám příležitost pro samostatnou řídicí práci na škole (mimo řízení své výuky)				2	5
4. Rozumím rozhodnutí svých nadřízených				1	6
5. Rozhodnutí, která se týkají mé osoby nejsou učiněna beze mne, bez informování					7
6. Kontroly na škole se využívají k prověřování svěřené odpovědnosti a informování o skutečných výsledcích práce					7
7. Vedení umí ocenit dobrou práci					7
8. Kritika chyb je vedena korektně, vede k pochopení problémů a hledání řešení				1	6
9. Aktivní výkonná práce v zájmu školy a dětí najde vždy podporu u vedení školy					7
10. Na škole je atmosféra, ve které jsou vyslechnuty názory zúčastněných stran					7

Zátěž při práci	NE Hodnotící škála ANO				
	1	2	3	4	5
1. Při práci se často dostávám do časové tísně	2	1	4		
2. Pracovní činnost učitele poskytuje málo možností ke spokojenosti	4	3			
3. Moje pracovní činnost je psychicky velmi náročná				1	6
4. Moje práce je málo zajímavá a spíše otupující	7				
5. V mé práci se často vyskytují konflikty a problémy, které nelze opustit ani po skončení pracovní doby		2	4	1	
6. Moje pracovní činnost je tak náročná, že po několika hodinách člověk cítí nervozitu	3	3	1		
7. Pracovní činnost je tak náročná, že ji nejde dělat i po letech se stejnou výkonností	4	3			

Vztah ke změnám	NE Hodnotící škála ANO				
	1	2	3	4	5
1. Těším se na změny v práci				1	6
2. Většinou odolávám zavádění nových myšlenek a metod do vyučování	5	2			
3. Změny v organizaci práce jsou většinou prospěšné pro školu			1	2	4
4. Nemám rád-a změny, protože vedení při jejich zavádění obvykle dělá chyby	6	1			
5. Změny jsou nezbytné a pomáhají zlepšit moji práci i výsledky školy				1	6
6. Budu pro změny jen ve spolupráci a se souhlasem ostatních				1	6
7. Snažím se být pro nové myšlenky v oblasti výchovy a vzdělávání dětí					7
8. Často navrhuji nové postupy spojené s řešením úkolů a problémů ve škole		1	4	2	

Interpretaci výsledků viz v kapitole 6

Příloha č. 2

Dotazníkové šetření: Dotazník pro rodiče**Dotazník pro rodiče (vyhodnocení viz v textu v kapitole číslo 6)**

Cílem dotazníku je zjistit, z jakých důvodů vybrali rodiče stávající školu, a zároveň zjistit spokojenost rodičů s úrovní spolupráce se školou

Dotazník je anonymní, obsahuje otázky, na které jsou nabízeny odpovědi na škále **od 1 (zcela souhlasím) až po 5 (nevím, nemohu posoudit):**

1 – zcela souhlasím (vynikající úroveň)

2 – spíše souhlasím (přijatelná úroveň)

3 – mám výhrady (je co zlepšovat)

4 – nesouhlasím (mělo by se výrazně změnit)

5 – nevím, nemohu nebo nechci posuzovat

Prosím, **zakroužkujte** odpovídající odpověď vyjádřenou nabídnutým počtem bodů:

I. část dotazníku:

Stávající školu jsem pro své dítě vybrala z těchto důvodů:

- Škola je blízko našeho bydliště.....1, 2, 3, 4, 5
- Škola je výhodná ve spojení s mým (naším) zaměstnáním.....1, 2, 3, 4, 5
- Škola má dobrou pověst.....1, 2, 3, 4, 5
- Škola poskytuje kvalitní vzdělání.....1, 2, 3, 4, 5
- Škola umožňuje i mimovýukové aktivity – např. kroužky, zájmovou činnost.....1, 2, 3, 4, 5
- Škola má málo žáků, děti jsou v bezpečném prostředí.....1, 2, 3, 4, 5
- Na škole není 2. stupeň.....1, 2, 3, 4, 5
- Ve škole působí dobří, kvalitní učitelé.....1, 2, 3, 4, 5
- Škola se nachází v příjemném prostředí.....1, 2, 3, 4, 5

Jiný důvod:

.....

.....

...

II. část dotazníku:

1. Informovanost o dítěti ze strany školy je na odpovídající úrovni.....1, 2, 3, 4, 5

2. Škola mi podává vždy aktuální informace o tom, co se děje, co se připravuje.....1, 2, 3, 4, 5
3. Jednání učitele při styku s rodiči je na odpovídající úrovni1, 2, 3, 4, 5
4. Na učitele se mohu obrátit o pomoc při řešení problémů.....1, 2, 3, 4, 5
5. Na vedení školy se mohu obrátit o pomoc při řešení problémů.....1, 2, 3, 4, 5
6. Vyhovuje mi způsob, jakým se mnou škola komunikuje (třídní schůzky, konzultace)...
..... 1, 2, 3, 4, 5
7. Vedení školy je ochotné mi pomoci, pokud řeším problém související s chováním
a učením mého syna – dcery.....1, 2, 3, 4, 5
8. Učitel mi vždy vychází vstříc, pokud mám potřebu s ním cokoliv projednat..... 1, 2, 3, 4, 5

Pokud máte jakoukoliv připomínku či návrh, jak by bylo možné vzájemnou spolupráci rodičů a školy zlepšovat, prosím, vyjádřete se:

Příloha č 3

Vyhodnocení dotazníku pro rodiče žáků 1. ročníku

Výsledky vyhodnotila ředitelka školy, Mgr. Anna Císařová

Odpovídalo 10 rodičů.

1. Stávající školu jsem si vybrala s těchto důvodů

Rodiče kladně hodnotí dobrou pověst školy, kvalitu vzdělání, bezpečné prostředí v malém kolektivu i příjemné prostředí samotné školy a jejího okolí.

8 rodičů uvedlo, že je škola blízko jejich bydliště.

8 rodičů uvedlo, že poloha školy je výhodná ve spojení s jejich zaměstnáním.

10 rodičů udává jako jeden z důvodů dobrou pověst školy.

10 rodičů hodnotí kladně kvalitu vzdělání.

10 rodičů hodnotí kladně malý kolektiv a bezpečné prostředí.

9 rodičů hodnotí kladně kvalitu učitelského sboru

10 rodičů hodnotí kladně příjemné prostředí školy a jejího okolí.

9 rodičů je spokojeno s mimovýukovými aktivitami a zájmovou činností ve škole.

4 rodiče hodnotí negativně, že na škole není 2. stupeň,

5 rodičů hodnotí kladně, že na škole není 2. stupeň.

Kladně hodnotí absenci 2. stupně ti rodiče, kteří ví o negativním vlivu starších dětí na mladší spolužáky, o přejímání zlovyků a podobně. Negativně hodnotili ti rodiče, kterým je líto, že jejich děti nemohou pokračovat ve svém současném kolektivu se svými spolužáky.

2. Informovanost o dítěti ze strany školy je na odpovídající úrovni

Rodiče vesměs kladně hodnotí komunikaci učitele s rodiči, pomoc učitele i vedení školy při řešení problémů, informovanost o dění ve škole.

10 rodičů uvádí, že škola podává vždy aktuální informace o tom, co se děje a co se připravuje.

10 rodičů hodnotí kladně komunikaci učitele s rodiči.

10 rodičů uvádí, že informovanost o dítěti je ze strany školy na odpovídající úrovni.

9 rodičů udává, že se na učitele mohou obrátit o pomoc při řešení problémů.

10 rodičů uvádí, že se mohou obrátit na vedení školy při řešení problémů.

9 rodičů udává, že jim vyhovuje způsob, jakým škola komunikuje / třídní schůzky, konzultace ...

10 rodičů hodnotí kladně ochotu a pomoc vedení při problémech souvisejících s chováním a učením jejich dítěte.

10 rodičů hodnotí kladně, že jim učitel vychází vždy vstříc, pokud s ním mají něco projednat.

Příloha č 4

Dotazník pro žáky, vyhodnocení

Sestavila a vyhodnotila ředitelka školy (společně s dalšími učiteli)

Dotazník pro děti – vyplnilo 62 dětí

A/ Chodíš do školy rád(a) ?

určitě ano 47
spíše ano 11
tak napůl 4

Téměř všichni žáci chodí do této školy rádi, u 4 dětí se objevilo tak napůl, což může značit jejich učební či vztahové problémy ve třídě, či negativní vztah k některým školním povinnostem.

B/ Kolik je ve třídě dětí, se kterými si rád(a) povídáš?

všichni 11
skoro všichni 36
tak půlka 11
skoro nikdo 4

Většina dětí si ve svém školním prostředí našlo kamarády a rozumí si s nimi. Jen malá část, tedy 4 děti, mají problém navázat kontakty, což může být u dětí, které jsou spíše samotáři nebo u dětí, které jsou problémové svým chováním k ostatním.

C/ Chtěl(a) bys sedět v lavici s někým jiným ?

Ano 14
Ne 48

Děti si většinou vybírají svého spolusedícího samy, k přesazování občas dochází ,většině dětí však nevadí, protože ve třídě mají více kamarádů než jednoho.

D/ Smíš se poradit se sousedem (sousedkou), když se paní učitelka třídy na něco ptá?

nikdy 7
zřídka 1
občas 19
často 12
pořád 23

Otázka je položena dosti nešťastně, protože při kladení otázek chce učitel znát, zda všechny děti dané látce rozumí, a proto je jednotlivě vyvolává, aby toto zjistil, a ne vždy si přeje, aby mu soused otázku zodpověděl. Jiná je situace při skupinové práci, kde je spolupráce velmi vítaná. (Objasněno v rozhovorech se žáky)

E/ Pomohou ti ostatní děti, když na otázku paní učitelky odpovíš špatně, nebo když něco nevíš?

nikdy 3
zřídka 7
občas 20
často 17
pořád 15

Děti velice rádi pomáhají ostatním, pokud někdo neví odpověď, snaží se mu pomoci.

F/ Líbí se ti, jak je škola vybavena? (encyklopedie, hry, PC, knihy...)

tak napůl	6
spíše ano	3
určitě ano	53

Většina žáků je spokojena s vybavením školy. Představy žáků se však někdy liší od reálných možností, a proto se mohou u některých žáků objevit nereálné požadavky i to, že nemají srovnání s jinými školami.

G/ Cítíš se ve škole bezpečně?

tak napůl	2
spíše ano	9
určitě ano	51

Pro většinu žáků je školní prostředí bezpečné. Vědí, že pokud se obrátí se svými problémy na zaměstnance školy, že se je snažíme společně vyřešit.

H/ Jsi spokojen s nabídkou kroužků?

Ano	59
Ne	3

Ve škole jsou zavedeny kroužky podle zájmu dětí, a tak většina z nich si kroužek dle svého zájmu vybrala.

Otázky v dotazníku byly použity, doplněny a objasněny i v rozhovorech s dětmi.